

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Tekijät **Kati Komulainen, Perttu Jämsén, Kimmo Mäki, Anette Potttonen, Hanna Väätäinen ja Kirsi Mustonen. Savonia-ammattikorkeakoulun itsearviointiraportti (toim.) Päivi Diov, Anne Heikkinen, Esa Viklund, Mervi Vidgrén, Mikko Vuoristo, Marja Kopeli**

Auditointivuosi **2022**, Karvin julkaisu **11:2022**

Kieli **Suomi**

ISBN **978-952-206-730-2 pdf**

1.2 Koulutuksen toteutus

- Korkeakoulun itsearviointi

Päätökset hakukohteista ja valintaperusteista valmistellaan ammattikorkeakoulujen opiskelijavalintaperustesuositusten pohjalta. Valintaperusteet julkaistaan Opintopolku.fi-palvelussa sekä Savonian portaalissa. Valintaperusteet ja arviointiperusteet on kirjoitettu hakijoiden näkökulmasta selkeiksi, luettaviksi ja ymmärrettäviksi.

Opiskelija voi esittää hyväksiluettavaksi tutkintoon kuuluvia opintoja ja harjoittelua aikaisemmin suoritetuilla saman tasoilla opinnoilla, harjoittelulla, työkokemuksella tai muulla tavoin hankitulla osaamisella riippumatta siitä missä osaaminen on hankittu. Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT) suunnitellaan opintojen alkaessa osaksi opiskelijan henkilökohtaista opiskelu- ja urasuunnitelmaa (HOPS). Aiemmin tai tutkinnon aikana hankittua osaamista voidaan hyväksilukea tutkintoon korvaamalla, sisällyttämällä tai AHOT-näytöllä. Opintojen hyväksilukumenettelyt ovat selkeät ja ne on ohjeistettu hyvin. Työn opinnollistaminen koetaan osin haastavana, samalla opinnollistamisen odotetaan kuitenkin yleistyvän tulevaisuudessa.

Savonian koulutuksen arvolupauksena on tehdä yhdessä opiskelijan kanssa oppimisesta merkityksellistä. Toteutussuunnittelu perustuu määriteltyihin osaamistavoitteisiin, joiden pohjalta tehdään myös pedagogiset valinnat (opetuksen toteutustapa, käytettävät oppimisympäristöt, osaamisen arviointi). Koulutuksen personoinnilla huomioidaan opiskelijoiden erilaiset tarpeet ja tavoitteet, ja vaihtoehtoisia suoritustapoja tarjotaan aina mahdollisuuksien mukaan.

Opiskelijoiden aktiivisuutta tuetaan oppimisprosessin eri vaiheissa. Opintojakson alussa opettaja käy opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi opintojakson toteutussuunnitelman, joka sisältää mm.

kuvauksen opiskelijan roolista opintojakson toteutuksessa. Opiskelija suunnittelee opintojaan henkilökohtaisen opiskelu- ja urasuunnitelman avulla. Suunnitelman päivytystä tuetaan HOPS-keskusteluilla sekä sähköisillä työkaluilla (alkukartoitus, HOPS-kompassi). Opiskelija saa osaamisen kehittymisestä palautetta opettajilta, muilta opiskelijoilta ja mahdollisesti työelämäältä oppimistehtävien ja -projektien ohjaustilanteissa ja loppupalautteissa. Itse- ja vertaisarviointi ovat yleisesti käytössä. Annetun ja saadun palautteen määrää ja laatua ei kaikilta osin koeta riittävänä. Palautteen personointia etenkin verkko-opetuksessa ja suurryhmissä tulee kehittää.

Savonian eri toimijat käyvät jatkuvaa dialogia työelämän kanssa. Työelämäläheisyys toteutuu koulutuksissa monin eri tavoin. Opiskelijoilla on käytössään työelämävastaavuudeltaan modernit TKI- ja oppimisympäristöt (mm. terveysalan simulaatiotilat, tekniikan alan suunnittelutoimisto, vesilaboratorio ja HitSavonia, matkailu- ja ravitsemisalun viiniluokka ja -baari). Oppimisympäristöinä hyödynnetään myös yhteistyökumppaneiden tiloja. Kaikkiin amk-tutkinto-ohjelmiin sisältyy pakollisena yksi tai useampia harjoittelujaksoja. Lähes kaikki opinnäytetyöt tehdään työelämätoimeksiantoina, Yamk-tutkinnoissa tehdään opinnäytetyönä laaja kehittämishanke, jonka tavoitteena on opiskelijan organisaation ja/tai oman työn kehittäminen. Opintojaksoihin liittyvät oppimistehtävät ja projektit toteutetaan pääsääntöisesti työelämäyhteistyössä. Useissa opintojaksoissa hyödynnetään vierailevia asiantuntijoita sekä toteutetaan erimuotoisia ekskursioita. Opettajat ylläpitävät ja kehittävät työelämäosaamistaan osallistumalla TKI- ja liiketoimintaan.

Opiskelijoiden mahdollisuudet siirtyä tutkinto-ohjelmasta toiseen Savonian sisällä ja liikkuvuus korkeakoulujen välillä määritellään tutkintosäännössä. Opiskelija voi siirtyä Savonian sisällä toiseen tutkinto-ohjelmaan. Päiväkoulutuksesta voi siirtyä monimuotokoulutukseen tai toisin päin. Suomenkielisestä koulutuksesta voi siirtyä englanninkieliseen tai toisin päin. Opiskelijaksi voidaan ottaa myös siirto-opiskelijoita. Opiskelijan siirtymismahdollisuuksista Savonian sisällä tutkinto-ohjelmasta toiseen tulisi tiedottaa selkeämmin.

Savonian kokonaisvaltainen opiskelijan ohjaus sisältää neljä osa-aluetta. Ne ovat oppimisen ja opiskelun ohjaus, asiantuntijuuden kehittymisen ja urasuunnittelun ohjaus, hyvinvoinnin edistäminen ja henkilökohtainen ohjaus sekä tiedotus ja opintoneuvonta. Ohjaus toteutuu tutkinto-ohjelmiin integroituina palveluina (opinto-ohjaajat, opettajatuutorit), keskitettyinä palveluina (opiskelijapalvelut, korkeakoulukuraattorit) sekä eri verkostotoimijoiden kanssa järjestettävänä palveluina (YTHS, SAVOTTA, EOL). Keskeyttämisten syyt ja ajankohdat analysoidaan vuosittain. Tiedot käsitellään vastuupäälliköiden sekä ohjaushenkilöstön kanssa ja päätetään toimenpiteistä. Opiskelijan kokonaisvaltaisen ohjauksen sekä opiskeluhyvinvoinnin korostaminen Savonian strategiassa koetaan tärkeänä ja opiskelijalähtöisenä valintana.

Savonia on yhdenvertainen ja turvallinen korkeakouluyhteisö. Opiskeluhyvinvointia tukevaa toimintaa suunnittelee, koordinoi ja arvioi ohjauksen ryhmä, joka laatii lukuvuosisuunnitelman yhdessä keskeisten toimijoiden kanssa. Koulutusaloilla toimii nimetyt opiskeluhyvinvointiryhmät. Opiskeluhyvinvointia tuetaan monin tavoin, näistä keskeisiä ovat SYKETTÄ-korkeakoululiikunta, korkeakoulukuraattoripalvelut, YTHS:n palvelut, verkostoyhteistyö seurakuntien kanssa, opiskelukykyä tukeva pienryhmätoiminta, kampuksille järjestetyt yhteisölliset kohtaamispaikat, yhteinen lukuvuoden

avaustapahtuma ja kriisiapu yllättävissä tilanteissa. Opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu varmistetaan yhteisten Savonia-tasoisten ohjeiden ja menettelyiden avulla (opintojen mitoitus, arviointi, tenttikäytänteet, aikataulut, varhainen puuttuminen ja puheeksi ottaminen).

Savonia on laatinut pedagogisen saavutettavuuden suunnitelman opetuksen ja oppimisen pedagogisen saavutettavuuden varmistamiseksi. Pedagogiseen saavutettavuuteen liittyvät sosiaalisen ja digitaalisen saavutettavuuden näkökulmat sekä oppimisympäristöjen turvallisuus.

Vahvuudet

Opiskelijoiden kokonaisvaltainen ohjaus
Opintojaksojen toteutussuunnittelu
Opiskelumotivaatiota ja sitoutumista tukevat TKI- ja oppimisympäristöt
Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen yhdessä opiskelijakunta SAVOTTAn kanssa

Kehittämiskohteet

Työn opinnollistamiskäytänteiden vahvistaminen
Opiskelijan henkilökohtaisen palautteen vahvistaminen
Opiskelijaliikkuvuus korkeakoulun sisällä

1.2 Koulutuksen toteutus

- Auditointiryhmän arvio

Opiskelijakokemukset avaavat onnistumisia ja kehittämisen paikkoja koulutuksessa

Koulutuksen suunnittelun menettelyiden todettiin edellä tukevan osaamistavoitteiden saavuttamista (ks. luku 1.1). Koulutusten toteutuksissa on auditointiaineiston perusteella kuitenkin vaihtelua. Opetusmenetelmät, oppimisen arviointi ja oppimisympäristöt saavat opiskelijoilta kirjavaa palautetta. Opettajien osaamisen tasoa ja asiantuntijuutta pidetään korkeana ja etä- sekä hybridiopetus- ja ohjaus on koettu toimiviksi. Sen sijaan ohjauksen saatavuus ja opetusmateriaalien ajankohtaisuus saivat opiskelijoilta vaihtelevia arvioita koulutusohjelmittain.

Savonian opetusmenetelmät tukevat auditointiryhmän näkemyksen mukaan käytännön ja teorian luontevaa yhdistämistä opinnoissa. Oppimisympäristöistä CampusOnline ja erilaiset simulaatioympäristöt sekä autenttiset työpaikoilla olevat oppimisympäristöt koetaan opiskelijoiden keskuudessa osaamista kehittäviksi. Sen sijaan opiskelijat toivovat panostamista Moodle-ympäristöjen suunnitteluun ja toteutukseen erityisesti tiedonhaun selkeyden ja rakenteen yhdenmukaistamisen osalta sekä opetushenkilöstön Moodle-osaamisen vahvistamiseen. Opiskelijat kokevat myös jonkin verran kuormitusta eri opintojaksojen päällekkäisistä ryhmätöistä ja oppimistehtävistä. Auditointiryhmä suosittelee, että Savoniassa kiinnitetään jatkossa huomiota opintojaksojen kokonaiskoordinointiin opiskelijoiden näkökulmasta.

Savonian yhteinen ymmärrys osaamisperustaisuudesta vaatii vielä kirkastamista

Savoniassa osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen prosessikuvaukset on kirjoitettu kattavasti auki opetussuunnitelmissa, toteutussuunnitelmissa sekä ulkoisilla ja sisäisillä verkkosivuilla. Hyväksilukumenettelyt ovat läpinäkyviä, ja aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja koulutusten personointi on avattu selkeästi. Opettajakokemus käytännön tasolla kertoo osaamisen tunnistamis- ja tunnustamisprosessin eli AHOT- käytäntöjen toteutuvan arjessa, mutta työn opinnollistamista toteutetaan toistaiseksi vähemmän. Ohjausprosessit HOPS-keskusteluineen on kuvattu, mutta toistaiseksi kuvausta ei ole saatavilla englanniksi.

Auditointivierailun perusteella auditointiryhmä sai vaikutelman, että ohjaus osaamisperustaisiin ratkaisuihin opinnoissa, HOPS-keskustelut sekä opinnollistamisen toteutuminen vaihtelevat ja ovat osittain ala- ja opettajakohtaisia ratkaisuja. Opiskelijaryhmissä annettiin ohjauksen saavutettavuuden ja laadun suhteen kahtalaista palautetta. Ensimmäisen opintovuoden tutoropettajia kiiteltiin opintoihin ohjaamisesta ja itseohjautuvaan otteeseen kannustamisesta. Toisaalta pandemian mukanaan tuoman etäopiskelun aikana osa opiskelijoista koki jääneensä kokonaan ilman tutoropettajapalveluita.

Opiskelijahaastatteluiden pohjalta nousee ristiriitainen kuva osaamisperustaisuuden toimivuudesta Savoniassa. Opiskelijoiden saama palaute kehittää samalla heidän osaamistaan. Luontevia paikkoja palautteen antamiseen ovat erilaisten kirjallisten palautteiden lisäksi erilaiset ohjaustilanteet. Opiskelijan oman osaamispolun ohjaus on toimivaa, mutta vahvaa sidosta uraohjaamiseen ei koettu. Edellä mainitut seikat on hyvä tunnistaa ohjausprosesseja kehitettäessä.

Auditointiryhmän näkemyksen mukaan osaamisperustaisen korkeakouluopiskelun toteutuminen vaatii vielä systemaattista ja johdonmukaista kehittämistä, jotta eri koulutusohjelmissa olisi tarjolla opiskelijoille linjakkaat ja kattavat käytännöt. Tämä edellyttää yhteisen ymmärryksen varmistamista esihenkilöiltä ja opetushenkilöstöltä osaamisperustaisen korkeakoulupedagogiikan suhteen. Avainasemassa on pedagoginen johtamistoiminta, sen aktiivinen kehittäminen sekä henkilöstön yhteiset foorumit ymmärryksen edistäjänä ja osaamisen jakamisen paikkoina.

Savoniassa huolehditaan opiskelijan kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista

Opiskelijan hyvinvointi on yksi Savonian kokonaisvaltaisen opiskelijaohjauksen osa-alueista. Hyvinvointipalvelut on keskitetty opinto-ohjaajille ja korkeakoulukuraattoreille sekä verkostotoimijoiden kanssa järjestettäväksi palveluiksi (muun muassa YTHS, opiskelijakunta SAVOTTA). Korkeakoulu seuraa esimerkiksi vuosittain keskeyttämisen syitä ja ajankohtia. Näiden pohjalta muodostetaan analyysit toiminnan kehittämiseksi.

Opiskelijahaastatteluissa nousi esiin niukasti palautetta hyvinvoinnin kysymyksiin. Positiivisena asiana mainittiin, että opettajat ovat kiinnostuneita opiskelijoistaan ja ovat valmiita antamaan apua kysyttäessä. Haastatteluissa opiskelijat linkittivät kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemisen ja esimerkiksi opiskelijakunnan kahvilatoiminnan yhteen, mikä kertoo aidosta kohtaamisen

tarpeen tärkeydestä. Kansainväliset opiskelijat esittivät parannusehdotuksiksi nykyistä parempaa viestintää ja ohjeistuksia englanniksi, jotta kokemus eriarvoisuudesta vähenisi suhteessa suomalaisiin opiskelijoihin. Auditointiryhmä suosittelee, että opiskelijoiden kokonaisvaltaista hyvinvointia tavoiteltaessa Savonia panostaa keskitettyjen palveluiden kirkastamiseen opiskelijoiden näkökulmasta.

Savonian hakijapalvelujen toiminta on edistyksellistä. Opiskelijavalintaprosessi on kuvattu ja hoidettu erinomaisesti. Valintaperusteet ja arviointiperusteet on kirjoitettu hakijoiden näkökulmasta selkeiksi, luettaviksi ja ymmärrettäviksi.